

§ 1 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Talmanen anmälde att utdrag ur prot. 2016/17:22 för torsdagen den 16 mars i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från näringsutskottet.

§ 2 Meddelande om debatt med anledning av vårpropositionens avlämnande

Talmanen meddelade att debatten med anledning av vårpropositionens avlämnande skulle äga rum *tisdagen den 18 april kl. 12.00*.

§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2016/17:389

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:389 Evenemangslistan

av Olof Lavesson (M)

Interpellationen kommer att besvaras till fredagen den 2 maj.

Skälet till dröjsmålet är att ministern är bortrest.

Stockholm den 30 mars 2017

Kulturdepartementet

Alice Bah Kuhnke (MP)

Enligt uppdrag

Helena Swenzén

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2016/17:402

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:402 Säkerheten vid fjärrstyrda flygplatser
av Edward Riedl (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 2 maj 2017 i ett gemensamt svar med interpellationer 2016/17:403, 2016/17:404, 2016/17:405 och 2016/17:406.

Skälet till dröjsmålet är brist på tider i kammaren.

Stockholm den 29 mars 2017

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2016/17:403

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:403 Processen med de fjärrstyrda flygledartornen
av Edward Riedl (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 2 maj 2017 i ett gemensamt svar med interpellationer 2016/17:402, 2016/17:404, 2016/17:405 och 2016/17:406.

Skälet till dröjsmålet är brist på tider i kammaren.

Stockholm den 29 mars 2017

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2016/17:404

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:404 Tillstånd för simultana operationer
av Edward Riedl (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 2 maj 2017 i ett gemensamt svar med interpellationer 2016/17:402, 2016/17:403, 2016/17:405 och 2016/17:406.

Skälet till dröjsmålet är brist på tider i kammaren.

Stockholm den 29 mars 2017

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:405 Ekonomiska kalkyler för flygplatser
av Edward Riedl (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 2 maj 2017 i ett gemensamt svar med interpellationer 2016/17:402, 2016/17:403, 2016/17:404 och 2016/17:406.

Skälet till dröjsmålet är brist på tider i kammaren.

Stockholm den 29 mars 2017

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2016/17:406

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:406 Affären mellan Luftfartsverket och Saab
av Edward Riedl (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 2 maj 2017 i ett gemensamt svar med interpellationer 2016/17:402, 2016/17:403, 2016/17:404 och 2016/17:405.

Skälet till dröjsmålet är brist på tider i kammaren.

Stockholm den 29 mars 2017

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Proposition

2016/17:165 till justitieutskottet

Motioner

2016/17:3655 och 3656 till miljö- och jordbruksutskottet

§ 5 Svar på interpellation 2016/17:378 om sexualbrottsligheten

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA

JOHANSSON (S):

Herr talman! Richard Jomshof har frågat mig vad jag menade med uttalandet jag gjorde i en intervju med brittiska BBC, om jag har omvärderat

mitt tidigare ställningstagande i frågan samt om jag har kontaktat BBC och informerat dem om felaktiga uttalanden.

Intervjun i BBC, som ägde rum i februari tidigare i år, handlade om Sveriges arbete med mottagande av nyanlända. Där ställdes frågor om hur Sverige hanterar mottagandet, hur vi arbetar med integrationsfrågorna samt om flyktingmottagandet har lett till en krissituation i Sverige. Jag beskrev de utmaningar Sverige nu har när många personer ska etableras på kort tid – utmaningar som rör bostadsbrist och utbildning för många. Vidare ställdes frågor om brottsligheten och huruvida det finns en koppling mellan brottslighet och mottagande av nyanlända. En fråga som ställdes gällde utvecklingen av antalet anmälda våldtäkter.

Brottsförebyggande rådet påpekar i sin rapport om brottsutvecklingen i Sverige från februari i år att olika datakällor pekar i skilda riktningar när det gäller sexualbrottslighetens utveckling under de senaste åren.

Ett av mina uttalanden i intervjun blev inte korrekt. Jag har redan offentligt korrigerat detta. Statistiken är inte entydig, men det är självklart viktigt att det blir rätt.

Anf. 2 RICHARD JOMSHOF (SD):

Herr talman! Efter nyårsnatten 2015–2016 var det många som chockrades av rapporter som talade om tusentals grova sexuella övergrepp. Det var övergrepp där mängder av asylsökande män i Köln och flera andra tyska och europeiska städer hade utsatt kvinnor för såväl sexuella ofredanden som fullbordade våldtäkter. Även här i Sverige förekom liknande övergrepp. I Kalmar uppgav polisens presstalesman att grupper av unga män omringat kvinnor under nyårsnatten för att ofreda dem sexuellt. Man meddelade också att man ”aldrig varit med om något liknande”.

Dessa händelser var dock inte vare sig början eller slutet på något, utan endast en del i en lång rad liknande händelser som har skakat flera europeiska länder under en längre tid.

Här i Sverige kunde DN i januari 2016 avslöja att svenska flickor och kvinnor under flera års tid har utsatts för olika former av sexuella övergrepp på ungdomsfestivalen We Are Sthlm av framför allt unga invandrade män eller så kallade ensamkommande flyktingbarn. Det rör sig om såväl sexuella ofredanden som våldtäkter. Detta är dock bara en av många festivaler där övergrepp av detta slag har förekommit. Festival sommaren 2016 kom i själva verket att präglas av en lång rad liknande övergrepp.

Inte nog med det, Sverige kom under 2016 dessutom att drabbas av flera uppmärksammade överfalls- och gruppvåldtäkter. Inte minst Malmö kom att drabbas av vad som kan liknas vid en veritabel våldtäktsvåg sommaren 2016 då 33 överfallsvåldtäkter anmäldes. Vid minst två tillfällen har till exempel barn, bara 14 och 12 år gamla, dragits in i buskage av okända män och våldtagits mitt på ljusa dagen.

Övergrepp av detta slag är dock inte något unikt för 2016 utan har förekommit under en lång rad år. Svenska flickor och kvinnor har ofredats eller våldtagits på badhus, på festivaler, på färjor, i lägenheter, på gator och på torg av framför allt invandrade män från Mellanöstern och Nordafrika.

Herr talman! Problemet är dock inte bara de vidriga händelserna i sig utan även flatheten, handlingsförlamningen och den mörkläggning som övriga partier och delar av medierna sysslar med. En av dessa politiker som enligt mig förnekar fakta och som försöker mörklägga är arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson. I en intervju med brittiska BBC nyligen påstod ministern på fullt allvar att det för det första inte finns något samband mellan den mycket stora invandringen till Sverige och den alltmer omfattande brottsligheten. The level is going down, and going down, and going down, hävdade ministern dessutom.

Men det är i själva verket precis tvärtom. Ju grövre brott, desto större andel av de anmälda brotten har begåtts av invandrare, inte minst när det gäller sexualbrott. Dessutom har brott av detta slag blivit vanligare. Ministerns påståenden är således felaktiga. Jag vill härmed ställa följande följdfråga: Är det seriöst att en minister sprider fake news på detta sätt?

Ministern påstår vidare att hon redan offentligt korrigerat detta. Detta har dock vad jag förstår, rätta mig om jag har fel, skett i svenska medier. Jag menar att det i så fall är otillräckligt, vilket föranleder att jag åter ställer följande frågor: Har ministern kontaktat BBC och informerat dem om felaktigheterna? Om inte, kommer detta att ske? Om inte, varför då?

Anf. 3 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Våldtäkt är ett fruktansvärt övergrepp som innebär en tragedi för den kvinna som drabbas, för det är oftast kvinnor eller flickor som drabbas. Alla kvinnor har rätt att ställa krav på en regering att man gör allt som står i regeringens makt för att förhindra att våldtäkter begås, att ge kvinnor trygghet och skydd och att beivra brott om de ändå begås.

Det gör den här regeringen. Vi arbetar aktivt med att förändra och förstärka sexualbrottslagstiftningen. Vi har satsat nya miljarder på polisen. Vi har lagt fram ett nytt program mot våld mot kvinnor. Vi fortsätter arbetet för att bygga ett tryggare Sverige.

Enligt statistiken över sexualbrotten och våldtäkterna gick antalet anmälda våldtäkter ned 2015. I går kom den officiella statistiken från Brå om brottsligheten för 2016 där det visar sig att våldtäkterna tyvärr har ökat under 2016. Det visar att det är vanskligt att dra slutsatser.

Intervjun i BBC, som gjordes i februari, handlade om det läge som Sverige har som ett av de länder, faktiskt det land, bland de rika OECD-länderna som har tagit det största ansvaret i en internationell flyktkris. Det är mer än 60 miljoner människor som är på flykt. De flyr från krig och helveten. Sverige har tagit ansvar och ger asyl och skydd åt ett fåtal av dem men många, fler än vad något annat OECD-land har gjort.

Detta är självklart en mycket stor utmaning för Sverige. Det utmanar skolorna, bostadsbyggandet, arbetsmarknaden och väldigt många delar. Därför vänder sig många till Sverige och är nyfikna. Hur går det? Hur klarar Sverige de stora utmaningarna? Jag välkomnar den nyfikenheten på Sverige. Vi ser nämligen att trots att utmaningarna är mycket stora finns det goda tecken på att vi klarar detta och går åt rätt håll.

Jobben ökar. Det är 150 000 fler i arbete sedan regeringen tillträdde. Bostadsbyggandet ökar och är uppe på rekordnivåer jämförbara med 70-talets miljonprogramsbyggen. Resultaten i skolan har tack vare duktiga lärare vänts i rätt riktning. Finanserna visar överskott sedan vi tillträdde

trots de stora kostnader som inledningsvis är förknippade med ett stort flyktingmottagande. Sverige jobbar hårt, och inte minst gör jag det, med att klara av den stora utmaning som många nyanlända innebär för Sverige.

Alla har rätt att ställa krav på att regeringen arbetar aktivt för att klara av utmaningarna, och det gör vi. Det gäller också kriminaliteten, som jag redan har berört.

Anf. 4 RICHARD JOMSHOF (SD):

Herr talman! Tänk om vi kunde hålla oss tills sakfrågan! Vi behöver inte gå längre än till Sveriges Radio P3 och deras granskning av festival-sommaren 2016 för att se att antalet sexualbrott har ökat. På 10 av 13 stora festivaler som har granskats har anmälningarna om sexuella ofredanden ökat från 10 till 111 och antalet anmälda våldtäkter från 4 till 11. Den festival som stack ut mest är den så kallade Putte i Parken i Karlstad, där anmälningarna ökade från 1 anmälan år 2015 till 38 anmälningar år 2016.

En mer omfattande granskning har polisen genomfört. Rapporten *Lägesbild över sexuella ofredanden samt förslag till åtgärder* överlämnades av polisen i maj 2016. I denna har man kartlagt samtliga anmälningar om sexuella ofredanden som man har registrerat mellan januari 2011 och februari 2016. Polisen granskade även på djupet de anmälningar som inkommit specifikt under 2015, med fokus på de brott som begåtts av flera gärningsmän.

Polisens slutsats efter kartläggningen blev att de mycket grova sexuella ofredanden som begås i Sverige på offentliga platser av män i grupp främst begås av personer med utländskt medborgarskap. Genomgående är vidare att när det specificeras i rapporten vilken bakgrund gärningsmännen har rör det sig om personer från arabiska och afrikanska länder samt Afghanistan.

Herr talman! Nationella trygghetsundersökningen, NTU, som mäter människors rapporterade utsatthet för brott visar 2016 att andelen utsatta för sexualbrott i befolkningen ökat kraftigt. Under perioden 2005–2012 låg andelen som uppgav sig ha blivit utsatta för sexualbrott på en relativt stabil nivå, kring 1 procent. Därefter har det skett en kraftig och successiv ökning de senaste åren, och 2015 uppgav 1,7 procent av befolkningen i åldersspannet 16–79 år att de utsatts för sexualbrott samma år. Det rör sig om 129 000 personer. Mest utsatta är kvinnor mellan 16 och 24 år, bland vilka hela 9 procent uppger utsatthet för sexualbrott under 2015.

Herr talman! Vi har gått igenom *samtliga* akademiska studier som har kartlagt invandrares våldtäktsbrottslighet i Sverige i modern tid. Det rör sig om totalt 13 studier. Resultaten i dessa studier kan sammanfattas med följande: All tillgänglig forskning publicerad från 1990 fram till 2016 som mäter invandrares brottslighet i Sverige redovisar en tydlig och mycket stor överrepresentation vid våldtäktsbrottslighet hos personer med utländsk bakgrund. Det finns ingen studie som pekar på motsatsen.

En studie beräknar till exempel att över 66 procent av de misstänkta våldtäktsmännen i Stockholm under åren 2008–2009 utgjordes av utländska medborgare. Då har man inte räknat in personer med svenskt medborgarskap som är födda utomlands. En annan studie konstaterar att 85 procent av dem som Svea hovrätt under 2002 dömde till minst två års fängelse för våldtäkt hade utländsk bakgrund. Jag har rapporten här, och ministern får hemskt gärna ta del av den.

Jag har också statistik över antalet anmälda brott. Man kan se vad som hände mellan 1997 och 2016: en kraftig ökning av såväl sexualbrott som våldtäkt. Om vi håller oss till de senaste åren kan vi till exempel titta på 2011, då antalet sexualbrott var 17 556. 2016 var det 21 074. Antalet våldtäkter var under samma period 6 532 respektive 6 715. Det har alltså skett en kraftig ökning.

Jag vill passa på att överrätta ett exemplar av rapporten till ministern och ställa frågan: Kommer ministern att i fortsättningen hålla sig till fakta och till sanningen när det gäller frågor av detta slag?

Anf. 5 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Jag måste erkänna att jag blev lite förvånad när jag såg i kammarens kalender att arbetsmarknadsministern skulle svara på en interpellation om sexualbrottslighet. Jag måste också erkänna, herr talman, att jag blir lite förvånad över att interpellationen slank igenom kammarskansliet. Men nu är det som det är, och då kan det vara intressant att fundera över vad detta står för.

Richard Jomshof, Sverigedemokraterna, är naturligtvis inte intresserad av arbetsmarknadspolitik. Det vet vi sedan länge, herr talman. Richard Jomshof är egentligen inte heller intresserad av sexualbrottslighet; det vet vi också sedan länge. Däremot är Richard Jomshof och Sverigedemokraterna helt förblindade av sin syn på invandring och hur invandringen påverkar Sverige på ett negativt sätt. Richard Jomshof säger att han har gått igenom samtliga studier om invandras brottslighet i Sverige. Det kan man ju roa sig med.

Man kan också roa sig med att gå igenom studier av sverigedemokratisk brottslighet i Sverige. Det är också en intressant studie som man skulle kunna överrätta till Richard Jomshof, men jag misstänker att hans säkerhetschef redan har den väl dokumenterad.

Det finns tre sorters sverigedemokrater i den här kammaren: Det finns de som står under åtal, det finns de som troligen kommer att hamna under åtal och det finns de som har stått under åtal.

Sexualbrottslighet är, precis som arbetsmarknadsministern säger, någonting fruktansvärt. All brottslighet har ett offer, och sexualbrottsligheten har definitivt några av de mest utsatta offren i kriminaliteten. Därför är det extra fruktansvärt, och därför arbetar regeringen, precis som arbetsmarknadsministern säger, hårt mot all form av brottslighet – särskilt sexualbrottsligheten.

Herr talman! Min fråga är om Richard Jomshofs engagemang i frågan är lika starkt. Jag tycker att det finns goda grunder att tvivla på det. Om man går till Richard Jomshofs egen riksdagsgrupp kan man där ta del av vittnesmål. Kvinnliga ledamöter i den sverigedemokratiska riksdagsgruppen beskriver, herr talman, att man där behandlar sina kvinnliga kamrater på ett djupt förnedrande sätt. Richard Jomshof känner nog väl till detta.

Den kvinnliga riksdagsledamoten i Richard Jomshofs egen sverigedemokratiska riksdagsgrupp förklarar också att detta speglar ”en gravt kvinnofientlig attityd”. Detta är alltså inte någonting som jag hittar på här för att misskreditera den sverigedemokratiska riksdagsgruppen, utan det är en kvinnlig medlem ur Richard Jomshofs riksdagsgrupp som vittnar om Sverigedemokraternas kvinnosyn.

Herr talman! Om man ska bekämpa sexualbrottslighet måste man göra det med polisiära metoder, med att stärka åklagare, med att stärka domstolar och med att ställa förövarna inför rätta. Men man måste också öka jämställdheten här i landet och bekämpa den vidriga kvinnosyn som Richard Jomshof och Sverigedemokraterna står för.

Anf. 6 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Det är intressant att Richard Jomshof har en etnisk förklaring till brottslighet. Jag undrar om han tror att den kvinna som utsätts för våldtäkt – ett av de värsta, mest kränkande och fruktansvärda brott en människa, oftast en kvinna, kan utsättas för – på något vis tycker att det är lite bättre om gärningsmannen är etnisk svensk. Skulle det vara någon skillnad i brottets karaktär beroende på förövarens etniska bakgrund?

Jag är av direkt motsatt uppfattning. Brottet våldtäkt är precis lika vidrigt oavsett förövarens etniska bakgrund eller, för den delen, om förövaren råkar vara gift eller sambo med offret eller inte.

Herr talman! Jag kommer tillbaka till vad jag sa tidigare: Varje kvinna i Sverige har rätt att ställa krav på den svenska regeringen att vi gör allt som står i regeringens makt för att förhindra våldtäkter, för att öka tryggheten för kvinnor och flickor och för att beivra brott som begås. Det gör den här regeringen. Vi arbetar nu med att förstärka sexualbrottslagstiftningen. Vi har lagt fram en nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Vi har uppdragit åt Polismyndigheten att utveckla sina arbetsmetoder mot våldtäkt och andra sexualbrott. Vi stärker polisen med 2 miljarder. Vi har tagit fram ett nytt brottsförebyggande program med ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete. Det är det som kvinnor har rätt att ställa krav på.

Anf. 7 RICHARD JOMSHOF (SD):

Herr talman! Men ni gör ju inte allt. Ni gör inte allt för att åtgärda situationen. I själva verket är det ni som är huvudförklaringen till att den har uppkommit. Och nej, det finns ingen etnisk förklaring. Förklaringen till att det ser ut som det gör är dels den politik ni företräder, dels de kulturella strukturer som finns bland männen som begår den här sortens fruktansvärda och vidriga handlingar.

Till den föregående socialdemokraten som var uppe här i talarstolen och försökte raljera vill jag säga att vi i och för sig skulle kunna tala om den socialdemokratiska riksdagsledamoten som med byxorna på halv stång ofredade en annan socialdemokratisk riksdagsledamot här i riksdagens korridorer. Jag tror att han bankade på dörren och försökte tränga sig in på hennes rum och få lite sex.

Vi skulle också kunna prata om de socialdemokratiska valarbetare som i valrörelsen köpte sex av utsatta kvinnor. Jag tror till och med att man drog upp dem i LO-borgen där man som sagt idkade sex med dem. Är det så man betar sig i Socialdemokraterna?

Det finns fler exempel att ta upp, men vi kan också hålla oss till saksfrågan, och det tänker jag göra den lilla stund som är kvar här.

Jag menar att om vi ska kunna åtgärda de omfattande problem som faktiskt finns i Sverige, de problem som ministern har varit med om att skapa, måste vi börja med att vara ärliga. Vi måste börja med att erkänna de problem som de facto finns. Annars kommer vi aldrig att kunna åtgärda problemen; vi kommer aldrig att kunna göra någonting åt det här. Det hjälper inte att håna en annan riksdagsledamot eller försöka sopa problemen under mattan. Problemen finns där ute. Det är precis så enkelt, och det är det jag diskuterar. Håll er till sakfrågan. Det skulle underlätta.

Till er som sitter där hemma och tittar på debatten vill jag säga att jag tycker att det här är smått komiskt och att jag hoppas att ni förstår att ministern och den sittande regeringen inte har några svar. De kommer inte att kunna åtgärda de här problemen. De är de facto skyldiga till att problemen har uppkommit. Jag hoppas att ni förstår det. Det här är extremt allvarligt.

Jag vet att det finns människor där ute som har börjat vakna och som har börjat förstå vad som händer och vilka som är ansvariga för och skyldiga till situationen.

Anf. 8 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Nej, Richard Jomshof, det skulle vara mig främmande att raljera över något så otäckt som sexualbrottslighet och sverigedemokrater. Det här är ett djupt allvarligt bekymmer, och citatet som jag lät kammaren ta del av är direkt från Richard Jomshofs egen riksdagsgrupp där hans egen riksdagskollega beskriver att man som kvinna behandlas på ett djupt förnedrande sätt och att det speglar en gravt kvinnofientlig attityd.

Om vi nu, herr talman, ska tala om kulturer skulle jag vilja säga att Richard Jomshof inte står för någon vidare god kultur när det gäller jämställdhet eller synen på kvinnor och kvinnors rättigheter. Om jag får lov att ta några ytterligare exempel är Richard Jomshof partisekreterare för ett parti som berömmar en sajt som sprider rasistisk propaganda, hänger ut människor och barn och uppmanar läsarna att förfölja barn på nätet.

Man har företrädare, apropå det här med sexualbrottslighet, som har sagt att många offer hade kunnat undvika att bli våldtagna om de varit mer försiktiga. Den här synen på det offentliga samtalet i allmänhet och kvinnor och kvinnors rättigheter i synnerhet är en del av de problem som man måste komma till rätta med om man ska kunna hantera sexualbrottsligheten framöver.

Jag vill återigen poängtera att det självklart är polis, åklagare och domstolar som ska ställa förövarna till svars. Det är självklart att samhället ska ha ett starkt skydd för brottsoffer i allmänhet och för brottsoffer för sexualbrott i synnerhet. Men vi måste också föra en kamp i hela samhället mot den kvinnofientliga attityd som Richard Jomshof och Sverigedemokraterna står för.

Anf. 9 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Sexualbrottsstatistiken påverkas av definitionen av sexualbrott som har förändrats, av synen på sexualbrott som är mindre tillåtet och av anmälningsbenägenheten. Vi vill ha en icke tillåtande syn på sexualbrott, vi vill ha en bred definition av sexualbrott och vi vill att varje brott ska rapporteras. Statistiken är komplex, som Brottsförebyggande rådet också anger, och jag har redan svarat på Richard Jomshofs fråga.

Richard Jomshof tycker att den här debatten som vi just nu har är komisk. Tänk, jag finner inget roligt alls i den här debatten. Verkligen inte. Vi talar om allvarliga brott, ett av de värsta brott som en människa, oftast en kvinna, kan utsättas för.

Herr talman! Politiker, inte minst politiker som har fått det oerhört ärofyllda uppdraget att företräda Sveriges folk i Sveriges riksdag eller för den delen att leda Sverige i Sveriges regering som minister, har ett ansvar för sina ord och för vilka ord man använder. Jag tar ansvar för mina ord, herr talman. Om någonting inte blir helt korrekt rättar jag det. Jag hoppas att Richard Jomshof i framtiden också tänker ta ansvar för sina ord.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 6 Svar på interpellation 2016/17:330 om arbetskraftsinvandring

Anf. 10 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Johan Forssell har frågat mig om regeringen avser att ta några initiativ för att förändra lagstiftningen i syfte att förhindra att mindre misstag och teknikaliteter leder till att personer förlorar sina arbetstillstånd och blir utvisade.

Jag vill inledningsvis påminna om att det var den förra regeringen som införde dagens regelverk som oppositionen nu beskriver som snårigt.

Nuvarande lagstiftning är inte bara snårig, enligt min uppfattning. Den är djupt orättvis. Om arbetsgivaren gör fel är det ändå arbetstagaren som får ta hela smällen. Dessutom kan arbetsgivaren inte rätta felet, även om han eller hon upptäcker det i efterhand. Det är uppenbart att regelverket måste förändras.

I december förra året tog jag emot betänkandet *Stärkt ställning för arbetskraftsinvandrare på arbetsmarknaden* (SOU 2016:91) som bland annat behandlar den situation som Johan Forssell beskriver. Utredaren föreslår en möjlighet för arbetsgivare, som inte uppfyllt villkoren som legat till grund för ett tidigare utfärdat arbetstillstånd, att korrigera sådana brister innan Migrationsverket kontrollerar ärendet.

Regeringen anser att en sådan möjlighet måste finnas då det annars får långtgående negativa konsekvenser för arbetskraftsinvandringen. Förutom att förlora sin inkomstkälla kan personen även tvingas att lämna landet. Det är även negativt för arbetsgivare och för svensk kompetensförsörjning då attraktiv och kvalificerad arbetskraft går förlorad på grund av mindre misstag.

Betänkandet har remissbehandlats. De flesta remissinstanser välkomnar utredningens förslag vad gäller den så kallade självläkningen. Samtidigt menar regeringen att även seriösa arbetsgivare ibland blir medvetna om att villkoren inte varit uppfyllda förrän efter erinran från Migrationsverket. Regeringen går därför nu även vidare för att utreda en möjlighet att rätta mindre, icke uppsåtliga, misstag efter det att Migrationsverket påpekat brister i villkoren under tidigare tillståndsperioder.

Det är i sammanhanget viktigt att komma ihåg att det måste finnas en balans mellan behovet av flexibilitet och behovet av att motverka missbruk. Bristande kontroll riskerar att bidra till utnyttjande av enskilda arbetstagare och en urholkning av den svenska arbetsmarknadsmodellen. Goda villkor ska gälla för alla som arbetar i Sverige. Det är därför viktigt att en bestämmelse som ger arbetsgivare möjlighet att korrigera tidigare brister i villkoren inte leder till att arbetskraftsinvandrare kan utnyttjas av arbetsgivare.

Frågan som Johan Forssell tar upp är prioriterad, och regeringen har för avsikt att under våren lägga fram förslag med syfte att komma till rätta med den aktuella problematiken.

Anf. 11 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Nu ska vi byta till ett kanske lite mindre kontroversiellt ämne jämfört med den föregående debatten. Men även detta ämne är också mycket viktigt. Det handlar om arbetskraftsinvandring och just handläggningstiderna hos Migrationsverket. Jag har ställt två interpellationer som ska debatteras i dag. Det kommer snart en till, där vi har ett bredare perspektiv på den här viktiga frågan.

Innan debatten drar igång vill jag påminna om att Sverige har en mycket lång historia av arbetskraftsinvandring. Den har pågått under flera decennier. Det har, om man generaliserar, kommit människor till Sverige från olika länder under olika tidsepoker – från Grekland, före detta Jugoslavien och naturligtvis Finland.

Om man tittar på svensk ekonomi i dag kan man se att den går bra på många sätt. Bnp-tillväxten är stark, vilket vi ska vara glada för. Samtidigt kan vi konstatera att det finns kapacitetsbrister i flera olika branscher. Det är svårt att rekrytera inte minst expertkompetens. Det är ett problem.

Regelverket som omgärdar arbetskraftsinvandring har under lång tid varit ganska restriktivt. Det har inte varit helt enkelt. Själva symbolen för det var den där arbetsmarknadsprövningen mellan fack och arbetsgivare. Det kom att förändras under alliansregeringens tid. Sverige fick ett bättre och betydligt modernare regelverk. Det skapade möjligheter för fler människor att komma till Sverige och bidra med sitt arbete, betala skatt och finna en framtid här i Sverige.

Det här har varit bra för vårt land av ekonomiska skäl, men det har också lett till en invandring som till större del liknar hur invandringen ser ut i vår omvärld. Sverige har annars utmärkt sig genom att ha hög andel asylinvandring och liten andel arbetskraftsinvandring. Men den reformen gjorde Sverige till ett mer attraktivt land att komma till. Det har varit bra.

Herr talman! Nu finns det dock ett problem. Det är de mycket långa handläggningstiderna hos Migrationsverket. Första gången man söker tar det i snitt fem månader innan man får ett besked. Och när det ska fattas beslut om förlängning tar det ytterligare sju månader. Det går ibland snabbare, och det är naturligtvis positivt. Men ibland tar det ännu längre tid – det här är, som jag har förstått det, genomsnittssiffror. Utvecklingen går dessutom åt fel håll. Väntetiderna har ökat kraftigt på bara två år.

Det här ställer till det, för den enskilde som får leva med stor ovisshet – kommer jag att kunna ta det här arbetet? Det ställer också till det för det enskilda företaget – kan vi rekrytera den här personen? Är det ens värt mödan att försöka?

Vi vet redan att det sistnämnda har försämrat Sveriges konkurrenskraft. Vi är inte längre ett lika attraktivt land att rekrytera till. Det är helt uppenbart att stora arbetsgivare är bekymrade över detta.

Sverige är fortfarande bra på många sätt. Men vi är inte lika bra som vi skulle kunna vara, och vi är inte lika bra som vi borde vara.

De långa väntetiderna måste kortas. En myndighetsutövning är alltid myndighetsutövning. Men det finns ingen naturlag som säger att det ska ta så lång tid. Att korta de här väntetiderna och sätta fokus på detta är naturligtvis först och främst en uppgift för Migrationsverket, även om det yttersta ansvaret faller på regeringen.

Herr talman! En sak står helt klar. Om Sverige ska vara ett land med företag som är i världsklass, med ett företagsklimat och innovationer som är i absolut världsklass måste också våra myndigheter vara i världsklass.

Anf. 12 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag misstänker att Johan Forssell har tagit fel manus. Han talar nämligen om handläggningstiderna på Migrationsverket. Det ska vi tala om i nästa interpellationsdebatt. Och jag svarar gärna på de frågorna när vi kommer dit. Men den här debatten handlar om den första av Johan Forssells interpellationer, det vill säga om situationen där systemet inte riktigt fungerar som det ska, att det finns brister.

För att ändå ta upp kroken i Johan Forssells inledning kan jag säga att det är alldeles rätt att vi har en lång historia av arbetskraftsinvandring. Det är också rätt att Sveriges ekonomi går bra och att arbetsmarknaden därmed har blivit allt starkare de senaste åren. Arbetslösheten sjunker. Långtidsarbetslösheten sjunker. Ungdomsarbetslösheten är den lägsta på 13 år. Och vi har 100 000 lediga jobb. Det är den högsta siffran på många år.

Då uppkommer såklart bristsituationer. En del av dem kan man fylla med arbetskraft från Sverige, som har den kompetensen. Annat måste man söka utomlands för att hitta. Det är alltså helt rätt att vi behöver arbetskraftsinvandring för att kunna täcka de bristsituationerna.

Johan Forssell tycker att den borgerliga regeringen åstadkom en modern lagstiftning när det gäller arbetskraftsinvandringen. I sin interpellation beskriver han den som snårig. Jag skulle vilja säga att det är en lagstiftning som är behäftad med åtminstone två stora problem.

Det ena problemet är just det som jag pekade på i svaret: Om arbetsgivaren skulle råka göra något fel – det kan förresten vara uppsåtligt eller bara ett mindre misstag – är det löntagaren som får ta hela smällen. Det är löntagaren som blir utvisad. Det är löntagaren som blir av med jobbet medan arbetsgivaren nästan inte riskerar någonting, förutom att kanske bli av med en duktig medarbetare men ingenting annat. Det är löntagarna som i grunden tar hela smällen. Det är ren klasslagstiftning, enligt mitt sätt att se det. Och det måste vi rätta till.

Det andra stora problemet är den nästan Kafkaartade situationen som infinner sig när arbetsgivaren i efterhand inser att: ”Aj då, vi gjorde fel för några år sedan. Vi betalade kanske inte rätt pensioner. Vi hade kanske inte rätt avtal.” Men det var ett mindre fel, och det var inte uppsåtligt. Med dagens system finns det ingen möjlighet för den arbetsgivaren att läka det själv. Det är det som den här interpellationen handlar om.

Det här såg vi efter valet. Och för att se över de här frågorna tillsatte vi en utredning. Jag fick betänkandet den 15 december, och det går vi vidare med. Det kommer ett förslag redan under våren. I maj kommer vi att kunna vara färdiga med lagrådsremissen. Efter det kommer vi att gå vidare till riksdagen med förslaget om självläkning.

Lite senare kommer också förslaget när det gäller straffansvar för arbetsgivare, för att förebygga fusk. Fusk förekommer nämligen. Det finns fel som inte är uppsåtliga, men det finns också de som är uppsåtliga. För några år sedan gjordes en kartläggning – i utredningen som jag hänvisade till. Man tittade på 500 ärenden inom restaurang-, städ- och byggbranscherna. 30 procent av arbetstillstånden fick återkallas eftersom anställningsvillkoren helt enkelt inte stämde med det som hade utlovats från början.

Balansen handlar om just detta. Det måste finnas en chans för seriösa arbetsgivare som har gjort fel utan uppsåt att göra rätt och läka skadan. Men de oseriösa arbetsgivarna måste vi komma till rätta med.

Systemet som vi ska ha måste vara rättvist. Därför går vi nu fram för att rätta till en del av bristerna i den gamla lagstiftningen.

Anf. 13 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Nu ska vi alltså tala om arbetskraftsinvandring generellt. Talmannen får se det här som ett tecken på min frustration över de långa handläggningstiderna och det icke-fungerande regelverket. De här sakerna, handläggningstiderna och att regelverket inte är tillräckligt bra, hänger ändå ihop.

När det gäller utvisningar finns det i dag många problem i svensk migrationspolitik. Det har det funnits under lång tid. Vi har avhandlat dem i den här kammaren vid många tillfällen. Barn har blandats med vuxna på asylboenden. Vi har haft ett i praktiken helt obefintligt försörjningskrav vid anhöriginvandring. Vi har haft väldigt långa väntetider, och så vidare.

Allt det där är problem. Att det kommer människor till Sverige som med sitt arbete vill bidra till att göra det här landet bättre är inte ett problem. Jag tror att många närmast knyter näven i fickan när de läser om stora men också små företag som i dag har högutbildad och eftertraktad arbetskraft som gör ett bra arbete men som på grund av mindre fel, ofta begångna flera år tillbaka i tiden, närmast mekaniskt ska utvisas. Det är ett stort problem.

För bara en månad sedan läste jag en debattartikel med rubriken Utvisa inte våra experter. Ett femtontal företrädare för stora företag har undertecknat artikeln. De beskriver att det här är ett problem men också att de förslag som regeringen har presenterat är otillräckliga och att flera av dem går i helt fel riktning.

Det är möjligtvis bara kring självrättelse som man ser ett litet steg framåt, men det är otillräckligt. Ser man på arbetskraften generellt rör sig nu regeringen åt ett annat håll, och det tycker jag är tråkigt.

Precis som vi har sagt tidigare finns det här stora kapacitetsbrister. Sverige tävlar nu i en global liga med andra städer som New York, Silicon Valley och några andra europeiska länder. Då måste vi vara på tårna. Vi har ingen stor hemmamarknad som vi kan luta oss tillbaka mot. Vi kan inte ta saker och ting för givna, utan vi behöver ett regelverk som är bra och modernt och som öppnar upp för den eftertraktade arbetskraften så att den kan komma till Sverige och bidra med sitt arbete för att landet ska bli bättre.

Den senare delen av lagstiftningen om att ta kraffttag mot fusk härstammar ju från alliansregeringens tid, och mig veterligen stod Socialdemokraterna bakom den. Lagstiftningen trädde i kraft i slutet av förra mandatperioden. Precis som alla reformer måste den hela tiden utvärderas. Den måste följas upp och förbättras när så är påkallat.

Vi från Alliansen har nu lyft den här frågan under snart ett års tid och inte fått något gehör, men jag välkomnar att regeringen nu något yrvaket ändå har börjat att titta på frågan.

Herr talman! Jag menar att idén om självrättelse inte är tillräcklig. Man bör göra en form av proportionalitetsbedömning där mindre fel inte med automatik, närmast mekaniskt, ska leda till utvisning. Vi kan inte ha det så om vi menar allvar med att Sverige ska ha ett regelverk som är modernt och som skapar förutsättningar för människor att komma till Sverige för att arbeta.

Jag hoppas att regeringen lyssnar på Alliansen i den här frågan och ser till att detta blir möjligt.

Anf. 14 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! För det första trädde er lagstiftning inte i kraft i slutet av den förra mandatperioden. Er lagstiftning trädde i kraft 2008, så den har alltså ett antal år på nacken.

För det andra var vi socialdemokrater redan då kritiska till de bristande kontrollmekanismerna.

För det tredje pratar Johan Forssell om yrvaket. Något av det första som vi gjorde var att tillsätta en översyn av just detta regelverk. Jag fick ett betänkande den 15 december och vi går nu vidare med dessa förslag.

Nej, det är inte ett problem att människor kommer hit och arbetar. Men det är ett problem om dessa människor blir utnyttjade och exploaterade på vår arbetsmarknad, om de får arbeta för 10 kronor i timmen och bo i en källare. Det är ett problem, och det måste också Johan Forssell kunna se.

Det måste finnas regler som gör att det som man blir utlovad innan man kommer hit i form av lön, försäkringsavtal och andra villkor tillgodoses när man kommer hit, så att man inte blir lurad. Så enkelt är det egentligen.

Det finns två problem i er lagstiftning från 2008. Det ena är att om arbetsgivaren skulle göra fel, ja, då blir det löntagaren som får ta hela smällen. Det är en ren klasslagstiftning i det avseendet.

Det andra problemet är att om det skulle vara så att man av misstag har gjort mindre fel, då kan arbetsgivaren inte rätta till detta i efterhand. Det är också ett stort bekymmer.

Det är precis det som vi nu går vidare med. Redan till våren kommer det ett lagförslag för att man ska kunna ändra det förhållandet.

Då säger Johan Forssell: Ja, men det finns ytterligare problem som remissinstanserna har pekat på. Det är alldeles riktigt. De har pekat på bland annat två andra situationer. Om Migrationsverket upptäcker mindre fel som inte är uppsåtliga, ska det då också finnas möjlighet för Migrationsverket att läka den skadan? Eller om själva problemet ligger hos en annan arbetsgivare – det kan vara en annan arbetsgivare som tidigare har gjort fel och som efter några år visar sig att inte ha levt upp till rätt villkor – hur ska man hantera den situationen?

Därför sa jag för ett par veckor sedan att också dessa två punkter måste vi se över. Men vi börjar med självläkningen och därefter går vi vidare med straffansvaret. Jag tycker att det måste kosta för arbetsgivaren när man uppsåtligt inte lever upp till de krav som arbetstagaren har utlovats. Om en arbetsgivare tar hit människor från andra sidan jorden som får ställa om hela sitt liv, ja, då måste man leva upp till de krav som man har ålagt sig själv och de löften som man har utställt. Det är det enda renhåriga, tycker jag.

Som sagt, vi visste att er lagstiftning var dålig och ogenomtänkt. Den visade sig vara ännu värre än vad vi trodde. Något av det första vi gjorde efter att vi tillträdde var att vi tillsatte en översyn. Och vi fortsätter nu processen framåt för att rätta till de brister som finns.

Anf. 15 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Jag känner till historien om arbetskraftsinvandring. Som jag sa i mitt inlägg och var tydlig med syftade jag på de förändringar av kontrollerna som trädde i kraft 2014. Mig veterligen ställde sig Socialdemokraterna bakom dem.

Men precis som jag också har sagt måste alla reformer hela tiden följas upp och utvärderas, och det är ju den här regeringens ansvar. Nu har Morgan Johansson varit migrationsminister i snart 30 månader. Den återkommande idén om att alla dagens brister härrör från en annan regering börjar att bli ganska svår att hävda.

Herr talman! Problemet och det som migrationsministern ger uttryck för är att det verkar djupt in i socialdemokratien finnas en bild av att arbetskraftsinvandring skulle vara synonymt med överutnyttjande och med utsatta människor. Det är bara att läsa de första orden i den utredning som migrationsministern refererar till: Man ska undersöka i vilken omfattning arbetskraftsinvandrare utnyttjas på den svenska arbetsmarknaden. Ordet utnyttjas förekommer flera gånger i texten.

Som man frågar får man svar. Visst finns det problem med detta på arbetsmarknaden, och dem ska vi ta krafttag emot. Men hela bilden är att arbetskraftsinvandring som sådan är väldigt negativ, det handlar om utsatthet och utnyttjande.

Varför har regeringen inte ställt sig följande fråga: Hur ska Sverige kunna bli ett mer attraktivt land att komma till och arbeta i? Spotify, till

Prot. 2016/17:90
31 mars

Svar på
interpellationer

exempel, har nu 15 högutbildade it-programmerare som hotas av utvisning. Hur ska vi förhindra att det sker? Då kan vi inte ha en diskussion om personer som jobbar för 10 kronor i timmen, det är någonting helt annat.

Nej, Morgan Johansson, Alliansen har lagt konkreta förslag på riksdagens bord. De går att genomföra. Det vore bra för regeringen, men det vore framför allt bra för Sverige.

Anf. 16 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Sverige är ett attraktivt land i kraft av vår ekonomi, i kraft av vår starka arbetsmarknad och i kraft av att vi har 100 000 lediga jobb. Det är väldigt många som vill komma till Sverige och arbeta.

Problemet när Johan Forssell resonerar om detta är att han har en blind fläck. Han ser inte att det finns en risk för att en del av de här människorna kan komma att bli utnyttjade. Man måste kunna hålla de två tankarna i huvudet samtidigt.

Det finns massor av människor som kommer till Sverige, jobbar här, lever sina liv och får alldeles utmärkta villkor. Men det finns också fall där personer inte får de villkor som de har blivit utlovade. De blir helt enkelt blåsta av dem som har tagit hit dem. Drömmen som de hade om att Sverige är ett bra land att jobba i blir helt grusad.

Det är dessa fall som man måste vara vaken inför. Det var därför vi tillsatte utredningen. Det handlar om att stärka arbetskraftsinvandrarernas ställning på arbetsmarknaden och i grunden om ett löntagarperspektiv. Men Johan Forssell har bara ett arbetsgivarperspektiv, och aldrig har Moderaterna ett löntagarperspektiv.

Sverige ska vara ett attraktivt land för dem som vill komma hit och arbeta. Samtidigt ska vi se till att de som kommer hit och jobbar får sjysta villkor. Gör vi inte det stör vi konkurrensförhållandena på svensk arbetsmarknad. Vi ska se till att arbetskraftsinvandrarerna inte blir exploaterade. Samtidigt ska vi se till att de brister som finns i den borgerliga regeringens lagstiftning när det gäller exempelvis självläkning rättas till.

Därför går vi till riksdagen redan nu under våren med det som vi kallar för självläkningsfrågan.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2016/17:331 om Migrationsverkets handläggningstider

Anf. 17 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Johan Forssell har frågat mig vilka initiativ jag avser att ta för att korta Migrationsverkets handläggningstider för arbetstillstånd.

Sverige är ett av världens mest konkurrenskraftiga och innovativa länder. Globaliseringen skapar stora möjligheter för en stark export, men också hård konkurrens för vårt näringsliv och vår arbetsmarknad. Sverige behöver god tillgång till kvalificerad arbetskraft för att kunna fortsätta att vara konkurrenskraftigt. De senaste åren har ungefär 4 000 dataspecialister

och civilingenjörer per år fått arbetstillstånd i Sverige. De bidrar till tillväxten, jobbskapandet och välfärden.

Det regelverk som vi har ger företag stor flexibilitet och goda möjligheter att rekrytera den personal som behövs. Den genomsnittliga handläggningstiden för arbetsmarknadsärenden har visserligen ökat, men handläggningstiden skiljer sig kraftigt åt mellan olika kategorier av ärenden. Exempelvis är den genomsnittliga handläggningstiden för dataspecialister 36 dagar. Att dessa handläggningstider är kortare än genomsnittet beror på att många av dessa ansökningar är kompletta och korrekta och därför inte kräver vare sig kompletteringar eller extra kontroller. När det gäller branscher där det finns större risk för felaktigheter är handläggningstiden längre, eftersom Migrationsverket inom dessa branscher behöver göra mer omfattande kontroller.

Generellt sett är dock Migrationsverkets handläggningstider för arbetstillstånd alltför långa. Regeringen har därför vidtagit ett antal åtgärder.

Migrationsverket har fått i uppdrag att effektivisera handläggningen av arbetstillstånd. I februari återrapporterade Migrationsverket till regeringen en handlingsplan för att förkorta handläggningstiderna för arbetstillstånd. Handlingsplanen är ambitiös och omfattar åtgärder inom flera områden. Regeringen kommer att noga följa genomförandet av Migrationsverkets handlingsplan.

Regeringen har även gett Migrationsverket i uppdrag att ta fram en strategi för information och service. Tydlig information om vad som gäller för att få ett arbetstillstånd i Sverige möjliggör en ökad grad av kompletta ansökningar, vilket i sin tur kan korta handläggningstiden. Det handlar till exempel om information kring vilka annonseringsvägar som är bäst lämpade och vilka försäkringar som behövs. Det ska helt enkelt vara lätt för företag som vill anställa och investera i Sverige att göra sina ansökningar rätt.

I sammanhanget är det dock viktigt att framhålla att det måste finnas en balans mellan behovet av skyndsam handläggning och behovet av att motverka missbruk. Bristande kontroll riskerar att bidra till utnyttjande av enskilda arbetstagare och en urholkning av den svenska arbetsmarknadsmodellen. Goda villkor ska gälla för alla som arbetar i Sverige.

Anf. 18 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Åhörare! Vi ska gå vidare i diskussionen om arbetskraftsinvandring. Den förra interpellationsdebatten gällde att vi i dag tyvärr närmast mekaniskt på grund av mindre fel utvisar högutbildad eftertraktad personal som kommer till Sverige och arbetar. Den här interpellationsdebatten handlar om att det över huvud taget är svårt att få tillstånd. Det tar i alla fall ofta mycket lång tid att kunna komma till Sverige och arbeta. Det tar tid i båda instanserna – både när man ska ansöka om att komma till Sverige första gången och även i det senare skedet, när man ska försöka få ett beslut om förlängning.

Jag behöver inte upprepa den historiska beskrivning jag tidigare gjorde av hur arbetskraftsinvandringen har påverkat Sverige. Den har på många sätt varit väldigt positiv, både för enskilda människor som har fått en bättre framtid och för Sverige som nation. Under decennier har greker, människor från forna Jugoslavien, finnar och många andra på det sättet kunnat få en bättre framtid i vårt land.

Prot. 2016/17:90
31 mars

Svar på
interpellationer

Men det finns nu ett antal problem. Låt mig redan inledningsvis säga att Sverige på många sätt fortfarande är attraktivt. Där tycker vi inte olika. Poängen här är att Sverige inte är lika bra som vi skulle kunna vara. Vi är inte lika bra som vi borde vara.

Jag tycker att man ska ha höga ambitioner. Det är också den retorik Socialdemokraterna ofta haft, i alla fall före förra valrörelsen. Detta ska gälla också på det här området. Det ska vara enkelt om man har papperen med sig och allt fungerar. Då ska det vara lätt att få ett tillstånd, och det ska ta kort tid. Men så är det inte i dag; alltför ofta drar det här ut på tiden. När vi tittar i årsredovisningen för 2016 kan vi se att det tar flera månader.

Det går snabbt om ansökan är korrekt ifylld. Men ofta finns det problem här. Det är snårigt och tekniskt. Det går inte så lätt. Många företagare vittnar om att det är mycket svårt att över huvud taget lyckas få kontakt med Migrationsverket om man har frågor om hur ansökan ska fyllas i. Jag tycker att det är ett problem. Det här måste förändras. Det ska inte behöva ta fem eller sju månader innan man får ett beslut, utan det måste gå fort. Som jag sa tidigare: Myndighetsutövning är alltid myndighetsutövning, men, herr talman, det finns ingen naturlag som säger att det måste ta så här lång tid.

Jag vill framhålla att det är välkommet att regeringen nu har börjat titta på den här frågan och att ett uppdrag har getts. Jag tror själv att det handlar mycket om ledarskap. Migrationsverkets ledning måste sätta fokus på frågan, våga fatta beslut och se till att korta processtiderna. Man kan göra en jämförelse med asylprövningen. Enligt en internrevisionsrapport har man i till exempel Finland varit betydligt mer effektiv, även per anställd. Jag tror att det handlar om ledarskap.

Jag hoppas att migrationsministern i sina kontakter med ledningen på Migrationsverket verkligen understryker att Migrationsverket i sin myndighetsutövning också måste vara en servicemyndighet som på alla sätt försöker underlätta. Sedan ska besluten alltid vara korrekta. Man ska inte slarva. Men det måste kunna gå fortare än fem till sju månader, för det har inte de här människorna råd med. Jag tror också att det är få företag som har råd med det. Och Sverige som nation har faktiskt inte heller råd med det.

Anf. 19 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Ja, Sverige är ett attraktivt land att arbeta i. Och Sverige har blivit ännu mer attraktivt, skulle jag vilja säga, i kraft av den starka arbetsmarknad som vi har med ett ökat sug på arbetskraft. Arbetslösheten sjunker. Långtidsarbetslösheten sjunker. Ungdomsarbetslösheten är den lägsta på 13 år. Vi har fler lediga jobb än vad vi har haft någonsin så långt tillbaka man kan mäta – över 100 000 lediga jobb. Då söker sig självklart också människor hit från andra länder, och företagen behöver rekrytera människor från andra länder. Det är grunden, och det är egentligen fantastiskt positivt.

Sedan är det alldeles rätt, som jag har försökt säga, att handläggnings- tiderna på Migrationsverket är för långa. Det är därför vi har gett Migrationsverket det här uppdraget att korta dem. Det gäller precis de punkter som Johan Forssell lyfter fram, det vill säga servicen till företagen och

informationen till företagen om hur man gör de här ansökningarna så att det blir rätt från början.

Men det handlar också om att omdisponera resurser. Migrationsverket har lite drygt 7 000 anställda och jobbade väldigt hårt med asylfrågorna under förra året, med över 112 000 beslut i asylprövningar. Men det är klart att den arbetsuppgiften nu börjar arbetas undan, så att säga. Då får man också möjlighet att omdisponera resurser, så att fler kan jobba med de här ärendena och därmed bidra till att korta handläggningstiderna.

När Johan Forssell pratar om ledarskap vill jag påminna om att handläggningstiderna i arbetskraftsärenden fördubblades när ni styrde över Migrationsverket. Från 2010 till 2014 ökade den genomsnittliga handläggningstiden från 41 dagar till 90 dagar – utan någon flyktingkris. Sedan dess har handläggningstiderna alldeles riktigt ökat ytterligare något, men när ni styrde ökade de mer än vad de gjort nu, trots att ni inte hade någon flyktingkris att ta hand om. Vad säger det om ledarskapet, Johan Forssell?

Handläggningstiderna skiljer sig väldigt mycket mellan olika yrkesgrupper. Jag pekade i mitt interpellationssvar på it-specialister, en grupp som efterfrågas på många håll. Där är handläggningstiden 36 dagar. När det gäller de företag som är certifierade – det finns ju en sådan ordning också – det vill säga som är välkända för Migrationsverket och som vi vet sköter de här frågorna på rätt sätt är handläggningstiden i genomsnitt 26 dagar.

Men det finns också branscher där man måste göra lite mer extrakontroller. Det var faktiskt den borgerliga regeringen som införde de där extrakontrollerna 2014; ni såg att det hade blivit fel från början. Det kan handla om till exempel hotell- och restaurangbranschen, där vi vet att riskerna för fusk är större. Det är i de ärendena som handläggningstiderna blir längre, då man måste kontrollera att det verkligen är rätt villkor som gäller.

Det är viktigt att de kontrollerna görs. Annars hamnar man i en sådan situation som vi pratade om alldeles nyss, i den tidigare interpellationsdebatten, att människor kanske blir utnyttjade på arbetsmarknaden. Dit vill vi inte.

Herr talman! Vi har förstärkt Migrationsverket. Vi har gett dem ett nytt uppdrag, och de jobbar nu för högttryck med att korta handläggningstiderna.

Anf. 20 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Ja, migrationsministern är nöjd. Han är nöjd med regelverket och nöjd med Sverige. På många sätt ska man kanske vara det. Sverige är ett fantastiskt land på många sätt. Men som jag har påpekat flera gånger: Vi är inte lika bra som vi skulle kunna vara. Vi är inte lika bra som vi borde vara. Då är i alla fall min utgångspunkt att man ska försöka fixa till de problem som vi ser och som faktiskt, trots migrationsministerns väldigt positiva redogörelse, drabbar väldigt många människor och företag.

Jag kanske ska påminna om den artikel som jag visade i den förra interpellationsdebatten: Utvisa inte våra experter. Det är kanske 20 – jag räknar snabbt – företag och organisationer som är mycket kritiska till den politik som den rödgröna regeringen nu rullar ut kring just arbetskraftsinvandring.

Prot. 2016/17:90
31 mars

Svar på
interpellationer

”Samtidigt eskalerar problemen med utvisningar, vilket drabbar både enskilda individer och Sverige som behöver arbetskraftsinvandringen mer än de behöver oss.”

Det står också: ”Dessvärre ignorerades riksdagens beslut av regeringen” – då syftar man på det tilläggsdirektiv som vi i Alliansen lade fram i socialförsäkringsutskottet – ”och vi ser att utredningens förslag lägger ytterligare en våt filt över arbetskraftsinvandringen.”

Detta är väldigt svårt, herr talman, att få ihop med den beskrivning som Morgan Johansson gör gällande. Det handlar om det som vi talade om i den förra interpellationsdebatten, nämligen att regelverket inte är tillräckligt modernt och att vi i dag närmast mekaniskt utvisar personer som är högutbildade och som är eftertraktade och uppskattade på den svenska arbetsmarknaden – på grund av mindre fel. Det ska nu bli ytterligare en utredning som ska titta på detta, närmast direkt efter att den förra utredningen har rapporterat. Ja, det är högkonjunktur för utredningar. Fortsätter det så här närmar vi oss väl snart antalet för tillsatta samordnare.

Men det handlar också om handläggningstiderna. Det var såklart inte bra om de ökade redan under alliansregeringens tid. Men det är inget skäl till att låta dem fortsätta öka. Vi kan titta på förlängningsärendena. Jag vill minnas att den genomsnittliga tiden nu är över 200 dagar. Det håller inte. Vi kan stå i kammaren och tala hur mycket som helst om att Sverige ska vara bra och att det ska vara ett regelverk som gör det lätt att komma till Sverige. Men om den person som ansöker om förlängning möts av handläggningstider på 200 dagar är den diskussionen inte värd någonting alls.

Nej, det är bra att regeringen nu – jag vill påpeka att det är ganska sent omsider – har börjat titta på denna fråga. Vi får avvakta och se vad man kommer fram till. Jag tror, som sagt, att det handlar mycket om ledarskap. Där dessa beslut fattas ska det finnas en kultur av att det ska vara just korta handläggningstider. Jag tror att det till exempel handlar om att få på plats en ny ordinarie generaldirektör på Migrationsverket. Jag vill minnas att det är mer än sex månader sedan den tidigare annonserade att han skulle sluta.

Jag kan i detta sammanhang passa på att fråga migrationsministern när han ser framför sig att det ska finnas en ordinarie ledning på denna väldigt viktiga myndighet.

Anf. 21 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Nej, jag är inte nöjd med handläggningstiderna. Jag tror att något av det första som jag sa i mitt förra anförande var att vi måste se till att korta handläggningstiderna. Men jag sa också att vi hade förstärkt Migrationsverket. Det är fler som jobbar där. Vi kan omdisponera resurser från asylhandläggning till dessa ärenden. Och vi har gett dem ett särskilt uppdrag – det gjorde vi redan i höstas – som handlar om att korta handläggningstiderna.

Det handlar, som sagt, mycket om service och information till företagen. Jag pekade också på att det skiljer sig väldigt mycket beroende på vilken yrkeskategori det handlar om. När det gäller it-specialister är det 36 dagar. När det gäller certifierade företag är det 26 dagar. Men det finns

branscher där man behöver göra extrakontroller för att veta att det verkligen är rätt villkor som gäller och att det är en seriös arbetsgivare man har att göra med. Detta med kontrollerna är faktiskt en lagstiftning från 2014. När man behöver göra de extrakontrollerna tar det längre tid.

När ni styrde fördubblades handläggningstiderna – de fördubblades. Det var inte bara så att de ökade något, utan de fördubblades. Och detta skedde utan att det fanns någon flyktingkris. Det var inte något särskilt gott ledarskap, skulle jag vilja säga.

Vi förstärker Migrationsverket. Vi har gett dem detta uppdrag. Men jag tycker att Johan Forssell blir svaret skyldig på en fråga. Jag vet vad som står i era budgetförslag. Ni gick förra året fram med ett förslag om att skära ned på Migrationsverket. 500 miljoner kronor – en halv miljard – skulle ni dra in från Migrationsverket. Då är min fråga till Johan Forssell: Hur ska du kunna förkorta handläggningstiderna om du samtidigt ska säga upp hundratals medarbetare för att kunna dra in de 500 miljoner som du i stället tycker ska gå till skattesänkningar?

Anf. 22 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Jag tror inte riktigt att migrationsministern tänkte sig för nu. Det är i detta nu som det sker neddragningar hos Migrationsverket – det handlar om väldigt många människor, och det är under den rödgröna regeringens ämbetsdags.

Men, som jag har påpekat, jag tror att det handlar mycket om ledarskap. Man kan konstatera att Migrationsverket aldrig har haft så stora resurser som man har just nu. Ändå har vi handläggningstider när det gäller förlängningsärenden på över 200 dagar. Det kan inte vara där skon klämmer. Det måste finnas någonting annat i detta som förklarar utvecklingen.

Vi har från Alliansen sagt att vi vill se en 30-dagarsgaranti vid en korrekt ifylld ansökan. Det yrkandet valde de rödgröna partierna att avslå i riksdagen. Det tycker jag är tråkigt. Det hade nämligen utgjort en tydlig ram för Migrationsverket: att det är detta man ska arbeta efter. Och det hade kunnat underlätta.

Om det då är ledarskap det handlar om för att få till denna kultur vill jag upprepa min fråga till migrationsministern. Det har nu gått sex månader sedan den tidigare generaldirektören annonserade att han skulle sluta. När kan vi få en ny ordinarie ledning på plats, som tar krafttag kring detta, som sätter fokus på det och som kanske gör de nödvändiga förändringar som måste ske? Det kan även vara strukturella förändringar. Det handlar om att vi ska kunna få inte bara en modernare tolkning av reglerna utan också kortare handläggningstider.

Anf. 23 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag säger återigen: När ni styrde fördubblades handläggningstiderna. De har sedan fortsatt att öka. Men det beror också, skulle jag vilja säga, på att vi däremellan, 2015, fick en stor flyktingkris.

Johan Forssell säger att det görs neddragningar på Migrationsverket. Det sker mot den bakgrunden. Vi avvecklar till exempel många asylboenden. De som har fått uppehållstillstånd kommer nu ut i kommunerna. De som inte får uppehållstillstånd lämnar Sverige. Kostymen minskar på det sättet.

Prot. 2016/17:90
31 mars

Svar på
interpellationer

Men jag pratar om era neddragningskrav. Det är 500 miljoner utöver vad regeringens budget säger. Ni har alltså ett rakt nedskärningskrav, på en halv miljard kronor, på Migrationsverket. Johan Forssell säger i samma andetag: Nu måste vi införa en 30-dagarsgaranti. Man kan inte göra båda delarna samtidigt: höja kraven och samtidigt skära ned på myndigheten. Det visade ni, som sagt, förra mandatperioden. När ni har styrt har ni aldrig visat att ni har klarat av det. Men i opposition kan man kanske säga lite vad som helst.

När det gäller generaldirektören har det varit en ordinarie rekryteringsprocess, som helt följer tidsplanen. Vi kommer inom kort att utse en ny ordinarie generaldirektör för Migrationsverket.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2016/17:343 om äktenskapstvång

Anf. 24 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Mikael Eskilanderesson har frågat mig om jag och regeringen har för avsikt att ta något lagstiftningsinitiativ eller vidta någon annan åtgärd för att åstadkomma en generell höjning av straffvärdet för äktenskapstvång och för att brottet äktenskapstvång generellt ska berättiga till ett högre skadestånd än i ett i interpellationen angivet fall. Han har också frågat hur jag och regeringen kommer att agera för att göra det säkert för de unga kvinnor som varit utsatta för den här typen av brott att leva i vårt samhälle när förövaren släpps ut i samhället igen. Slutligen har Mikael Eskilanderesson frågat mig om jag och regeringen är beredda att se över alternativet med en 24-årsregel lik den som Danmark har infört.

Att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, är en högt prioriterad fråga för Sveriges regering. Det finns inget som kan försvara att unga tvingas gifta sig med någon som föräldrarna eller någon annan har bestämt. Ett påtvingat äktenskap innebär ett stort ingrepp i brottsoffrets personliga integritet och frihet som kan få såväl långvariga som långtgående följder.

Som Mikael Eskilanderesson känner till får jag inte uttala mig i enskilda ärenden. När det gäller frågan om straffvärdet för äktenskapstvång kan jag dock säga följande. Brottet äktenskapstvång infördes av den tidigare regeringen i juli 2014. Straffskalan är fängelse i högst fyra år. Det är domstolen som utifrån samtliga omständigheter i det enskilda fallet avgör vilket straffvärde en enskild gärning har. Om en person samtidigt döms för flera brott påverkar det straffet som döms ut, och straffet ska då bestämmas efter den samlade brottslighetens straffvärde.

Regeringen har precis tillsatt en utredning som ska göra en översyn av bland annat bestämmelsen om äktenskapstvång. I uppdraget ingår att överväga om bestämmelsen bör ändras på något sätt. Detta innefattar även brottets straffskala. I uppdraget ingår dessutom att ta ställning till om det ska införas en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv. Det är ingen tvekan om att brott med hedersmotiv är allvarliga och ska bedömas strängt. Det är därför mycket bra att dessa frågor nu utreds.

När det sedan gäller skadestånd är utgångspunkten i svensk rätt att skadestånd fullt ut ska ersätta en skadelidande för den skada som har drabbat honom eller henne. I fråga om skador som kan beräknas i ekonomiska termer får domstolen fastställa ett skadestånd som uppnår detta syfte.

Om någon allvarligt kränker någon annan genom brott uppstår skador i form av lidande eller obehag. Dessa skador ska också kompenseras, och det sker genom så kallad kränkningsersättning. Att i lagtext fastställa några exakta belopp eller detaljerade beräkningsmodeller för sådan ersättning låter sig inte göras.

Det finns dock vissa utgångspunkter. Omständigheter som bör få särskild betydelse är till exempel hur länge en kränkning har pågått, om den har riktat sig mot någon med särskilda svårigheter att skydda sig själv eller om någon har missbrukat att någon annan står i ett beroendeförhållande. De omständigheter som ligger till grund för brottet äktenskapstvång kan alltså leda till högre kränkningersättning.

När det gäller skydd och stöd till brottsutsatta kvinnor bedriver regeringen ett kraftfullt arbete som innefattar en mängd olika åtgärder.

Varje kommun har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp de behöver. Socialnämnden ska kunna erbjuda hjälpinsatser av olika slag på ett mycket tidigt stadium till en kvinna som behöver det. Det kan exempelvis handla om beslut om ekonomiskt bistånd, hjälp med skyddat boende, rådgivande och stödjande samtal, ordnande av kontaktperson, förmedling av kontakter med andra myndigheter och frivilligorganisationer, hjälp med att söka efter ny bostad, kontakter med Polismyndigheten och övriga rättsväsendet vid polisanmälan samt insatser för eventuella barn.

Vid behov av stöd och skydd går det även att få hjälp från Polismyndigheten inom ramen för dess lokala personsäkerhetsarbete. Regeringen har även kraftigt stärkt kvinnojourerna och brottsofferjourerna, som aldrig har haft så mycket resurser som de har just nu.

När det gäller den sista frågan om anhöriginvandring vill jag bara kort säga följande. Sverige är, till skillnad från Danmark, bundet av EU:s familjeåterföreningsdirektiv. Enligt direktivet får medlemsstaterna, för att garantera en bättre integration och förhindra tvångsäktenskap, kräva att anknytningspersonen och dennes make ska ha uppnått en viss lägsta ålder, högst 21 år, innan maken kan återförenas med anknytningspersonen.

I Sverige får ett uppehållstillstånd vägras för en make om någon av makarna är yngre än 21 år, och familjeåterföreningsdirektivet hindrar alltså ett krav på en högre ålder än det. Det är därmed inte aktuellt att överväga en högre minimiålder.

Mikael EskilanderSSon kan vara säker på att jag och regeringen gör vad vi kan för att förhindra att någon tvingas gifta sig eller utsätts för andra typer av hedersrelaterat våld eller förtryck.

Anf. 25 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD):

Herr talman! Tack, Morgan Johansson, för svaret!

Min interpellation bygger mycket riktigt i stora delar på det enskilda fall som kom att bli det första fallet av äktenskapstvång som ledde till en fällande dom i hovrätten. I och med att Högsta domstolen nekade prövningstillstånd blev denna dom vägledande för andra kommande domar. Jag

vet att Morgan Johansson inte får yttra sig om enskilda fall, men jag vill ändå ge en bakgrundsbild till mina frågor.

Historien bakom är kortfattat: En ung flicka född 1993 träffar en kille här i Sverige som hon blir kär i och börjar träffa i smyg. Detta sker 2013, så hon är då 20 år.

Pappan får reda på detta och underkänner pojkvännen som blivande make. I stället vill han att dottern ska gifta sig med en manlig släkting i Afghanistan, så att denna kan få ett bättre liv här i Sverige. Det är så det uttrycks i domen.

Dottern vägrar, men efter att brodern fått i uppdrag att se till att hon inte träffar sin pojkvän och efter hot som bland annat går ut på att hon ska ta livet av sig från en höjd, vilket underförstått hänvisar till de unga kvinnor som faller från balkonger och liknande när de vanhedrat sin familj, något som ibland förklaras som självmord trots att det inte bör vara mer vanligt bland invandrarkvinnor än bland andra att vilja ta sitt liv inför andra som tittar på, går hon i alla fall med på att resa till Afghanistan, dock med löfte om att endast behöva gifta sig om hon själv vill. Detta sker 2015, så hon är då runt 22 år. När hon väl kommer dit tvingas hon att gifta sig.

Pappan och en vän till honom för även bort dotterns pojkvän här i Sverige och rånar och misshandlar honom som ett led i att definitivt försöka avsluta deras relation.

I domen döms pappan och hans vän för flera olika brott riktade mot pojkvännen. I tingsrätten resonerar man kring att pappan varit den mer drivande i brotten mot pojkvännen, så där får pappan tre och ett halvt år för brotten mot pojkvännen, medan hans vän får tre år. Därefter lägger man till äktenskapstvånget och hoten mot dottern, som enbart pappan varit inblandad i. Då höjs straffvärdet till fyra år, enligt tingsrätten.

Hovrätten för ett liknande resonemang, där straffvärdet för den andra personen, pappans vän, sägs vara tre år. Eftersom pappan har varit mer drivande ska hans straff vara något längre. Totalt fastställer man pappans straff till fyra år, liksom tingsrätten tidigare gjort.

Slående blir här att brottet mot flickan ses som så mycket mindre allvarligt, och man kan ju undra varför.

Nu ska man vara försiktig med vilka slutsatser man drar, eftersom hovrätten inte preciserar lika bra som tingsrätten vad de egentligen dömer pappan till när det gäller brotten mot pojkvännen. Det finns även en straffrabatt som inträder.

Straffrabatten brukar grunda sig i tanken att det grövsta brottet ger fullt straff och det näst grövsta ger halvt straff. Detta är det man brukar kalla för den samlade brottslighetens straffvärde men som hos vanligt folk snarare brukar kallas straffrabatt.

Totalt sett kan man fråga sig om maximalt fyra år för äktenskapstvång är ett riktigt ställningstagande. Är det där straffet bör ligga?

Anf. 26 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Regeringens grundinställning är att vi ska se strängt på de här brotten, och det är precis därför som vi alldeles nyligen har tillsatt den översyn som vi har gjort. Jag uttalar mig inte i några enskilda fall, men

vi har ju sedan tidigare sagt att det kan finnas skäl att se över hur straffskalan ser ut i de här delarna, både för äktenskapstvång och för barnäktenskap.

Vi har också lagt till uppdraget att titta på en särskild straffskärpningsgrund när det gäller hedersrelaterade brott. Det var en fråga som vi socialdemokrater drev här i riksdagen i opposition och som vi nu går vidare med och som blir regeringspolitik.

Jag tror alltså inte att vi är oeniga på den punkten – att detta är brott som man ska se strängt på och som samhället ska göra allt man kan för att också lagföra.

Dessutom tror jag att vi behöver göra mer. Vi ska inte bara se till att i efterhand straffa de brott som begås utan också göra allt vi kan för att försöka förebygga att dessa brott över huvud taget begås.

I dag har jag därför aviserat att vi kommer att göra ytterligare en sak, nämligen ge den sittande utredningen ett tilläggsuppdrag att också utveckla de rättsliga möjligheterna att till exempel i det läget när man misstänker att någon ska föras ut ur landet för att giftas bort stoppa dessa resor exempelvis genom att beslagta pass eller belägga människor med utreseförbud. Vi vill också titta på den modell som finns i Storbritannien, forced marriage protection order, där man faktiskt kan ställa krav på släktingarna att berätta var deras barn är någonstans. Om de då inte berättar det kan även de drabbas av ett straff. I Storbritannien är det fängelse upp till fem år.

Detta går vi alltså vidare med, vilket jag har berättat i dag. I Dagens Nyheter finns en artikel där jag beskriver hur det här tilläggsuppdraget ska se ut. Regeringen tittar på straffsatserna och utvecklar åtgärder för att stoppa att dessa tvångsäktenskap över huvud taget ingås.

Vad gör då Sverigedemokraterna? Dessvärre är ert record i frågan inte särskilt gott. Jag nämnde i mitt interpellationssvar det regeringen har gjort för kvinnojourer och brottsofferjourer, det vill säga för att ge skydd, stöd och hjälp till de kvinnor och barn som utsätts för tvångsäktenskap. Nästan det första Mikael Eskilanderesson gjorde när han kom in i riksdagen efter 2014 års val var att han röstade ned vårt budgetförslag. I det budgetförslaget fanns ett förslag på 100 miljoner kronor extra till kvinnojourerna. Nu har vi fått igenom förslaget i senare budgetar, men han vill hellre fälla hela regeringens budget och därmed en sådan satsning. Enligt mitt sätt att se på detta tyder det inte på något större engagemang från Sverigedemokraternas sida.

Jag har tittat på er budgetmotion från i höstas för att se om dessa frågor finns med där. Det finns inte ett ord om brottsofferjourer eller kvinnojourer. Hur är det egentligen, Mikael Eskilanderesson, med ert engagemang i frågan?

Anf. 27 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD):

Herr talman! Jag gläder mig över att vi verkar vara överens om att maxstraffet bör höjas för den här typen av brott. Det är slående att statsrådet tar upp ett exempel på ett annat brott som eventuellt skulle kunna införas, nämligen att vara skyldig att berätta var ens barn befinner sig. Om man inte gör det kan man få upp till fem års fängelse, det vill säga ett år mer än vad som i dag är maxstraffet för tvångsäktenskap.

Prot. 2016/17:90
31 mars

Svar på
interpellationer

Jag noterar att Morgan Johansson vill göra gällande att Sverigedemokraterna inte har gjort någonting på den här punkten. Det är inte riktigt sant om vi ska se till vad som faktiskt har hänt. År 2015 hade civilutskottet sin debatt i kammaren om familjerätt. Då var jag ensam om att vilja täppa till de luckor som fanns när det gäller barnäktenskap och tvångsäktenskap och dessutom höja straffen. Det är något som vi har väckt motioner om sedan jag kom in i riksdagen.

Så att vi inte skulle ha gjort något är en direkt felaktig bild. Det intressanta var att 2015 var Morgan Johanssons partikamrater inte alls intresserade av att titta på lagen. Inte heller Alliansen var intresserad av att se över någonting – detta trots att vi redan då visste att det fanns unga kvinnor som var utsatta för både tvångsäktenskap och barnäktenskap. Detta skedde trots de nya skärpta lagarna som trädde i kraft 2014.

Två år senare, 2017 i mars, hade vi en ny debatt i kammaren. Då var helt plötsligt alla partier överens om att vi måste se över lagarna. Det är intressant hur Sverigedemokraternas politik på två år har gått från att vara något som vi ensamma står för till att helt plötsligt vara något som vi alla är överens om. Det är också intressant att innan dess hotade civilutskottet regeringen med att skriva en lag om tvångsäktenskap. Det är kanske lite av det som fick fart på arbetet så att även regeringspartierna ställde sig bakom en översyn. I annat fall hade civilutskottet självt kunnat initiera en förändring av lagen, men det är betydligt krångligare om civilutskottet ska göra det. Det är givetvis enklare om regeringen gör det.

Morgan Johansson påstår också att regeringen gör vad man kan för att förhindra tvångsäktenskap och hedersrelaterat våld eller förtryck, men det ska tydligen inte tolkas som att man gör allt man kan. En sak väljer man medvetet bort, nämligen att prata med Sverigedemokraterna. Ändå bör Sverigedemokraterna och Socialdemokraterna på en del av dessa punkter ha betydligt lättare att komma överens än vad Alliansen och regeringen har. Man har valt att inte bjuda in Sverigedemokraterna till diskussioner. I stället använder man en klassisk härskarteknik där man kallar andra till möten och stänger oss ute från insyn och information.

Nu är regeringen snart ensam om att ha den hållningen gentemot Sverigedemokraterna. Samtliga partier i Alliansen har flaggat för att man med stöd av SD på olika sätt vill sänka regeringens politik och regeringens ministrar. Man är visserligen inte överens inom Alliansen om hur, men man är överens om att man vill ta stöd av SD på olika sätt. Det är inte möjligt att göra något för vare sig Centerpartiet, Liberalerna eller någon annan utan vårt stöd.

Jag skulle gärna se att Morgan Johansson lyssnade lite på vad jag har att säga, och det var därför jag väckte interpellationen för att därmed tvinga honom till kammaren.

Anf. 28 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Låt mig först ta upp den punkt Mikael Eskilanderesson nämnde sist om hur Alliansen agerar just nu. Jag tolkar det som att Alliansen verkar vara överens om att man ska göra allt man kan för att sabotera för regeringen, men man kan inte komma överens om exakt hur det ska gå till att sabotera för regeringen. Där står vi just nu.

När det gäller sakfrågan måste vi ha historieskrivningen klar för oss.

Den här lagstiftningen infördes den 1 juli 2014. När den behandlades i riksdagen – jag var ordförande i justitieutskottet vid det tillfället – sa vi från socialdemokratiskt håll att vi måste göra en utvärdering av lagstiftningen när den har varit i kraft en tid. Det finns en reservation. Redan vid det tillfället sa vi att vi måste se hur lagen kommer att fungera. Det är precis den utvärderingen vi nu gör. Utöver en utvärdering och kartläggning har vi också bett utredaren, justitierådet Mari Heidenborg, att titta på straffsatserna när det gäller både äktenskapstvång och barnäktenskap och även straffskärpningsgrundsfrågan för hedersrelaterade brott. Det var också en fråga som vi socialdemokrater drev i opposition.

Jag berättade om det tilläggsuppdrag som vi tänker ge utredaren. Det är viktigt att göra båda delar: dels se strängt på brotten ur straffrättslig synpunkt, dels göra vad man kan för att förebygga dem.

Det instrument som finns i Storbritannien, det som kallas forced marriage protection order, verkar vara effektivt. I Storbritannien ger brottet fem års fängelse. Jag ska inte låsa mig vid någonting, utan vi ger uppdraget till utredaren att se på hur en svensk modell skulle kunna se ut.

Med detta arbete förs i viss utsträckning bollen över från kommunerna till staten. I dag finns en möjlighet för kommunerna att omhänderta barn enligt lagen om vård av unga och på det sättet stoppa en tvångsutresa för att giftas bort – men detta sker i alltför liten utsträckning. Genom att göra på det här sättet blir det i stället staten och rättsväsendet som agerar på ett mer enhetligt och effektivt sätt.

I det tilläggsdirektiv som regeringen ska besluta om framgår det att vi måste bli mycket bättre på att ge stöd och hjälp till dem – oftast flickor – som redan har förts ut ur landet så att de kan komma tillbaka hem till Sverige. Här kan vi hämta exempel från Norge och även Storbritannien. De har ett bra samarbete med de länder som det kan handla om, är mer aktiva och har bättre rutiner för att rädda de tjejer det faktiskt handlar om så att de kan komma tillbaka.

Jag fick inte riktigt svar på min fråga om var det sverigedemokratiska engagemanget egentligen ligger. Det första Mikael EskilanderSSon gjorde när han klev in i kammaren efter valet 2014 var att han röstade ned regeringens budget. Där fanns en stor satsning på kvinnojourer och brottsofferjourer på 100 miljoner kronor. Regeringen har därefter lyckats få till stånd denna satsning, men var ligger egentligen ert engagemang? Varför skriver ni inte i era budgetmotioner ett endaste ord om kvinnojourer eller brottsofferjourer?

Anf. 29 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD):

Herr talman! Det gläder mig att vi kan vara överens om straffvärdet. Dessa kvinnors liv borde vara värda mer än till exempel en bil, men ändå kan tillgrepp av fortskaffningsmedel i vissa fall ge betydligt längre straff än äktenskapstvång. Vi tycker att kvinnors värde måste öka i samhället. Det är glädjande att även ministern har samma synpunkt.

Sedan var det frågan om vår inställning och varför vi fällde budgeten. Det handlade inte direkt om enskilda budgetposter, utan det var fråga om den totala effekten. Dessutom fanns ett löfte från Stefan Löfven om att han skulle avgå i det fall att budgeten inte fick gehör i kammaren.

Nu valde ju Stefan Löfven att frånga sitt löfte efter att vi hade fällt budgeten, men vi såg det i alla fall som ett sätt att få något mer att påverka.

Totalt sett är fyra år som maxstraff ett alldeles för lågt straffvärde. Det man ska tänka på där är ju att straffet för till exempel våldtäkt har ett minimum på två år. Det finns inget minimum för äktenskapstvång. Trots det ingår i praktiken våldtäkt i det brottet – för det är väl knappast någon som tror att en kvinna som gifts bort mot sin vilja i Afghanistan ställer upp frivilligt under den kommande bröllopsnatten. I Afghanistan är det dock inte straffbart att ha sex med sin fru mot hennes vilja. Därmed finns det ingen möjlighet att straffa för detta.

Jag tycker att det är synd att vi inte kan få en översyn även av möjligheten att införa en 24-årsregel, även om vi har fått svaret att det inte skulle vara möjligt.

Tyvärr hinner jag inte längre än så.

Anf. 30 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Återigen: Samhället ska se strängt på den här typen av brott. Därför har vi lagstiftning i grunden.

Vi socialdemokrater sa redan när lagen infördes 2014 att vi behövde göra en utvärdering. Den utvärderingen gör vi nu. Vi ber utredaren att titta på straffsatserna för både äktenskapstvång och barnäktenskap men också på en särskild straffskärpningsgrund för hedersrelaterade brott.

Vi ger dessutom ett tilläggsuppdrag för att bli bättre på att förebygga så att fallen kanske aldrig inträffar där någon tvingas iväg. Det handlar om möjlighet att beslagta pass och möjlighet att tvinga släktingar att berätta var deras barn eller andra anförvanter befinner sig om man misstänker att sådant här tvång har förekommit.

Vi ska också utveckla våra utlandsförvaltningars arbete med att få hem de här tjejerna till Sverige. Det kan för all del också vara killar i en del fall.

Sedan, herr talman, kröp det till slut fram varför Sverigedemokraterna ville fälla budgeten och därmed den stora satsningen på kvinnojourer som vi gick fram med 2014. För Sverigedemokraterna var det viktigaste av allt att fälla Stefan Löfven. Det var viktigare än att genomföra stora satsningar på kvinnojourer och brottsofferjourer.

Det viktigaste för er var att fälla Stefan Löfven, statsministern. Så talar den som inte bryr sig så mycket om sakfrågan utan som bara bryr sig om det politiska spelet.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 9 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Motion

med anledning av prop. 2016/17:129 Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

2016/17:3657 av Håkan Svenneling m.fl. (V)

Följande interpellationer hade framställts:

den 30 mars

2016/17:410 Utbetalning av assistansersättning

av *Bengt Eliasson* (L)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:411 Sysselsättningsfasen

av *Lotta Finstorp* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

§ 11 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 30 mars

2016/17:1145 Hot och våld mot blåljuspersonal

av *Amir Adan* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:1146 Äldres behov av bra mat

av *Ann-Britt Åsebol* (M)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:1147 Fornfyndshanteringen i södra Sverige

av *Anders Hansson* (M)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2016/17:1148 En utvärdering av RSO-verksamheten

av *Fredrik Christensson* (C)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:1149 Åtgärder mot illegala vapen i Sverige

av *Lars-Arne Staxäng* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:1150 Myndigheters samordning

av *Boriana Åberg* (M)

till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

2016/17:1151 Myndigheters behov av en extern samordnare

av *Boriana Åberg* (M)

till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

2016/17:1152 Den statliga delegationen mot segregation

av *Boriana Åberg* (M)

till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

2016/17:1153 Jämställd bilkörning

av *Boriana Åberg* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

Prot. 2016/17:90
31 mars

2016/17:1154 Jämnare könsfördelning när det gäller bilkörning
av *Boriana Åberg* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:1155 Problem med jämställd bilkörning

av *Boriana Åberg* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

§ 12 Kammaren åtskildes kl. 10.32.

Sammanträdet leddes av talmannen.

Vid protokollet

CHARLOTTE RYDELL

/Olof Pilo

§ 1 Anmälan om subsidiaritetsprövning	1
§ 2 Meddelande om debatt med anledning av vårpropositionens avlämnande	1
§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott	3
§ 5 Svar på interpellation 2016/17:378 om sexualbrottsligheten	3
Anf. 1 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S)	3
Anf. 2 RICHARD JOMSHOF (SD)	4
Anf. 3 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S)	5
Anf. 4 RICHARD JOMSHOF (SD)	6
Anf. 5 PATRIK BJÖRCK (S)	7
Anf. 6 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S)	8
Anf. 7 RICHARD JOMSHOF (SD)	8
Anf. 8 PATRIK BJÖRCK (S)	9
Anf. 9 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S)	9
§ 6 Svar på interpellation 2016/17:330 om arbetskraftsinvandring	10
Anf. 10 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	10
Anf. 11 JOHAN FORSSELL (M)	11
Anf. 12 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	12
Anf. 13 JOHAN FORSSELL (M)	13
Anf. 14 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	14
Anf. 15 JOHAN FORSSELL (M)	15
Anf. 16 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	16
§ 7 Svar på interpellation 2016/17:331 om Migrationsverkets handläggningstider	16
Anf. 17 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	16
Anf. 18 JOHAN FORSSELL (M)	17
Anf. 19 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	18
Anf. 20 JOHAN FORSSELL (M)	19
Anf. 21 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	20
Anf. 22 JOHAN FORSSELL (M)	21
Anf. 23 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	21
§ 8 Svar på interpellation 2016/17:343 om äktenskapstvång	22

Anf. 24 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	22
Anf. 25 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD)	23
Anf. 26 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	24
Anf. 27 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD)	25
Anf. 28 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	26
Anf. 29 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD)	27
Anf. 30 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	28
§ 9 Bordläggning.....	28
§ 10 Anmälan om interpellationer	29
§ 11 Anmälan om frågor för skriftliga svar	29
§ 12 Kammaren åtskildes kl. 10.32.	30